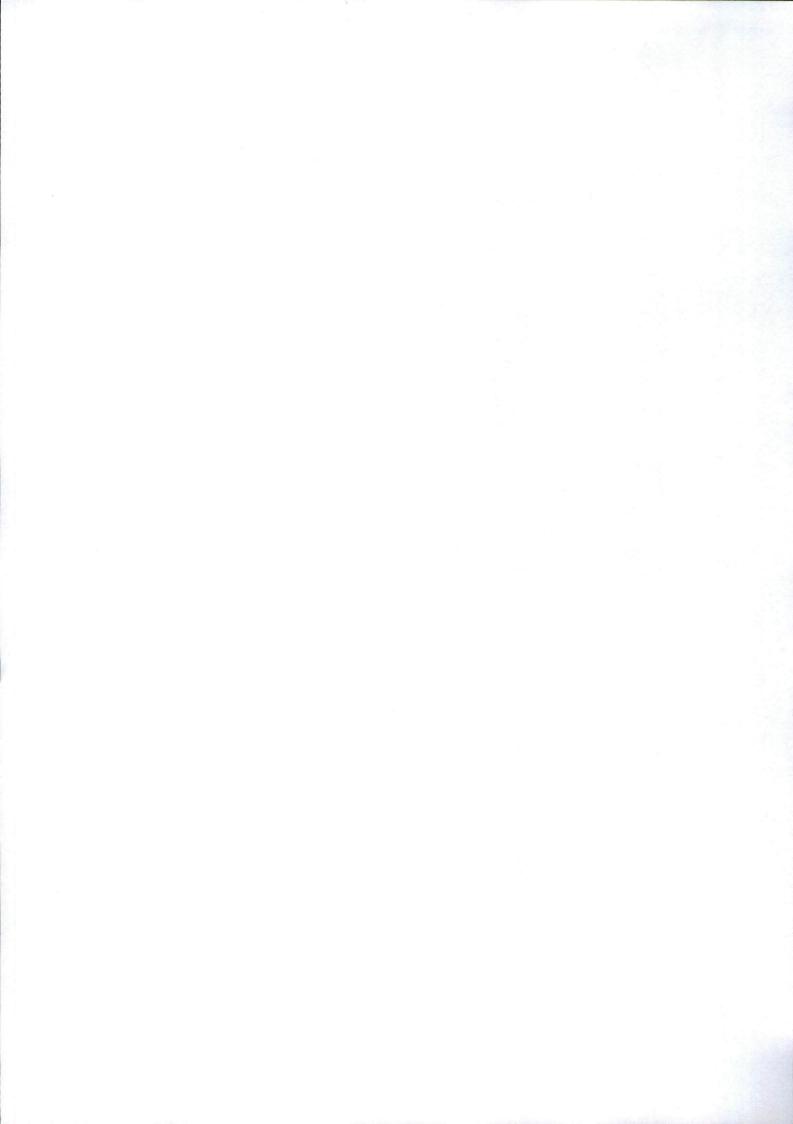
Test Booklet No.	This booklet cor			PAPER - 4	Test Booklet Series	
ਟੈੈ□ ਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਨੰ.	ਇ□ ਬੁੱਕਲੈਂਟ ਵਿੱ	ਚ 48 ਪੰਨੇ ਹਨ	51	Test Booklet / ਟੈਂ□ਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਟੈਂ□ਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਹੀ		
	Do not open thi	s Test Bookle	et until you a	re asked to do so.		
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ			, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇ	□ ਟੈੈ□ ਟ ਟੈੈਂ□ ਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਨੂੰ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹੋ।	DB	
5	Read the instru	ctions on the	back cover	of this booklet carefully.	UD	
	ਇ□ ਬੁਕਲੈਂਟ ਦੇ ਪਿ	ਪਛਲੇ ਕਵਰ ਉੱਤ	ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗੲ	ਹੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।		
Allowed Time: 120 Minutes					Maximum Marks: 100	
ਪ੍ਰਵਾਨਤ □ ਮਾਂ: 120 ਮਿੰਟ		**		ਵੱਧ	। ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ : 100	
1. The OMR Answer Sheet is insi	de this Test Bo	oklet. Once	 ਓਐਮਆ 	ਰ ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟ ਇਸ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ	। ਹਦਾਇਤ ਹੋਣ ਤੇ, ਟੈਸਟ	
directed, You have to open the to			ਬੁੱਕਲੈਟ	ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸੀਲ ਖੋਲ੍ਹੋ, ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟ ਕੱਢੋ	ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਾਲੇ ਬਾਲ	
out the Answer Sheet and fill in black ball point pen only.	the particulars c	arefully with	ਪੁਆਇੰਟ	ਪੈਨ ਨਾਲ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਭਰੋ।		
2. Duration of test is of 120 minutes			2. ਇਸ ਪ੍ਰੀੀ	ਖੇਆ ਦਾ 120 ਮਿੰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਹੈ	ਵਿੱਚ 100 ਆੱਬਜੈਕਟਿਕ	
of 100 objective type questions. E			ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੁੰ	ਏ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹੀ ਉੱਤਰ 1 ਨੰਬਰ	ਦਾ ਹੈ। <u>ਇ</u> ਹ ਵਿਚ ਕੋ ਏ	
for correct answer. There is no n	egative marking	Ŀ	<u>ਨੈਗੇਟਿਵ</u>	ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।		
3. Use Black Ball Point Pen only.			3. ਕੇਵਲ ਕ	ਾਲੇ ਬਾੱਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈੱਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।		
Make sure that the Test Booklet			4. ਯਕੀਨੀ	ਬਣਾਓ ਕਿ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਉੱਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਚ	ਟਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਸ	
on the Answer Sheet is same as n			ਬੁੱਕਲੈਟ	ਸੀਰੀਜ਼ ਕੋਡ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਉੱਤੇ ਦਰ	ਸ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।	
 Rough work should be done only Test Booklet. 	in the space pro	ivided in the	5. ਕੱਚਾ ਕੰਮ ਹੈ।	। ਸਿਰਫ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ	ਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਵ	
6. The answers are to be marked	on the OMR Ar	swer Sheet		ਜਰਫ ਓਐਮਆਰ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਤੇ ਹੀ ਚਿੰਨ੍ਹਤ	ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਆਪ	
only. Mark your responses care			_	ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਕਰੋ। ਉੱਤਰ ਬ ~~ਦ~~		
blade is allowed for changing answ	vers.			ਰਰ / ਰਬੜ / ਬਲੇਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ : 		
7. After opening the Test Booklet, y				ਕਲੈਟ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਤੁਰੰਤ		
is no presence of any misprint in o				ਤਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਛਪਾਈ, ਫ਼ਟੇ ਹੋਏ ਪੰਨ		
blank pages in the Test Booklet. found in test booklet, you need to				ਤੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ		
Invigilator and get it replaced by a series.				ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਉਸੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੀ ਟੈਸਟ		
8. For any question, if there is any	discrepancy fou	ind between				
Punjabi & English version of que	estion then Englis		1	ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚ, ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼		
the question shall be considered a			ਉਸ ਪ੍ਰਸ਼	ਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੂਪਾਂਤਰ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ	ਗਾ	
9. Details of Sections in Question Pa	iper:	·	9. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱ	ਤਰ ਵਿੱਚ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ:		
Section Subjects		No. of Questions	ਭਾਗ	ਵਿਸ਼ੇ	ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	
Section-1 General Awareness		35	ਭਾਗ -1	ਜਨਰਲ ਅਵੇਅਰਨੈਸ (ਆਮ ਜਾਗਰੂਕਤਾ)	35	
Section-2 Quantitative Aptitude and	Numerical Skills	20	ਭਾਗ -2	ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਹੁਨਰ	20	
Section-3 Mental Ability and Logical		20	ਭਾਗ -3	ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕ ਯੋਗਤਾ	20	
Section-4 Language Skills (Punjabi/ E Section-5 Digital Literacy and Aware		05	ਭਾਗ -4	ਭਾਸ਼ਾਈ ਦੇ ਹੁਨਰ (ਪੰਜਾਬੀ / ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ)	20	
Section-5 Digital Literacy and Aware			ਭਾਗ -5	ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ	05	
Name of the candidate (In Capitals)		,				
ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ (ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ)						
Roll Number / ਰੋਲ ਨੰਬਰ	In figures(	ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ)				
Name of Test Center / ਟੈਂਹ ਟ ਹੈਂਟਰ ਦਾ	ਨਾਮ In word	ls(ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ)				
Signature of the Candidate within box / 됨	ਕਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਮੀਦਟ	ਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖ਼ਰ	Signature	of the Invigilator within box/ ਬਾੱਕਸ ਦੇ ਅੰਚ	ਤਰ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਹਸਤਾ [ੂ]	

Note: English Language will prevail if there is any discrepancy in instructions for Punjabi Language. ਨੋਟ: ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਾਲੀ ਹਦਾਇਤ ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਹੋਵੇਗੀ।

SECTION - 1: General Awareness

ਭਾਗ - 1 : ਜਨਰਲ ਅਵੇਅਰਨੈਸ (ਆਮ ਜਾਗਰੂਕਤਾ)

- Q1 The _____ layer acts as an Q1 invisible shield and protects us from harmful ultraviolet (UV) radiation from the sun.
  - (A) nitrogen
  - (B) argon
  - (C) ozone
  - (D) methane
- Q2 Under which of the following Q2 articles of the Constitution of India does the Supreme court have the power to issue a writ for the enforcement of fundamental rights of a citizen?
  - (A) Article 13
  - (B) Article 14
  - (C) Article 21
  - (D) Article 32
- Q3 Which of the following articles of Q3
  the Constitution of India directs
  states to 'organize village
  panchayats and endow them with
  power'?
  - (A) Article 32
  - (B) Article 36
  - (C) Article 38
  - (D) Article 40

- _____ ਪਰਤ ਇੱਕ ਅਦਿੱਖ ਢਾਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪਰਾਵੈਂਗਣੀ ਕਿਰਨਾਂ (UV) ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ।
- (A) ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ
- (B) ਆਰਗਨ
- (C) ਓਜ਼ੋਨ
- (D) ਮੀਥੇਨ

ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸ ਅਨਛੇਦ ਤਹਿਤ ਸਥੁਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ?

- (A) ਅਨਛੇਦ 13
- (B) ਅਨ**ਛੇ**ਦ 14
- (C) ਅਨਛੇਦ 21
- (D) ਅਨਛੇਦ 32

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਨਛੇਦ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?

- (A) ਅਨਛੇਦ 32
- (B) ਅਨਛੇਦ 36
- (C) ਅਨਛੇਦ 38
- (D) ਅਨਛੇਦ 40

ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ Q4 Where is Partition Museum located O4 ਸਥਿਤ ਹੈ? in Punjab? Ludhiana (A) (A) ਲਸ਼ਿਆਣਾ (B) Patiala ਪਟਿਆਲਾ (B) (C) Chandigarh ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (C) Amritsar (D) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (D) ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤ 'ਜੈ ਹੋ' ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ Which Punjabi Singer sang the O5 Q5 popular song "Jai ho"? ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਨੇ ਗਾਇਆ? ਸਥਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (A) Sukhwinder Singh (A) Arijit Singh ਅਰਿਜੀਤ ਸਿੰਘ (B) (B) (C) Gurdas Maan (C) ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ (D) Sardool Sikander ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ (D) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਸਕੀਮ ਬੇਰਸ਼ਗਾਰ Which scheme Punjab by Q6 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈ ਰਸ਼ਗਾਰ ਦੇ ਲਈ 3 ਜਾਂ 4 government will provide the jobless ਪਹੀਆ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਤੇ ਸਬਸਿਡੀ individuals to get subsidy on ਦਿੰਦੀ ਹੈ? purchase of 3/4 wheeler vehicles for self employment? ਘਰ ਘਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਕੀਮ (A) Ghar Ghar Rozgar Scheme (A) Apni Gaddi Apna Rozgar ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਆਪਣਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਕੀਮ (B) (B) Scheme ਪੰਜਾਬ ਚੀਫ਼ ਮਿਨਿਸਟਰ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ (C) Minister Chief (C) Punjab ਸਕੀਮ Scholarship Scheme

ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਮੇਰਾ ਅਭਿਮਾਨ ਸਕੀਮ

(D)

Scheme

(D)

Mera Kam Mera Abhiman

Q7	Which of the following disease is Q7 caused by fungi?	ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਬਿਮਾਰੀ ਉੱਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੰ <u>ਜ਼ੀ</u> ਹੈ?
1	(A) Ring Worm	(A) ਦਾਦ
	(B) Cholera	(B) ਹੈਜ਼ਾ
	(C) Tuberculosis	(C) ਤਪਦਿਕ
	(D) Covid-19	(D) ਕੋਵਿਡ-19
Q8 :	In Laws of reflection of light, the Q8	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਪਰਾਵਰਤਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ,
	angle of incidence is equal	<i>ਅਪਾਤੀ</i> ਕੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੰ ਜ਼ਾ ਹੈ।
	(A) to the angle of incident ray	(A) ਅਪਾਤੀ ਕਿਰਨ ਦੇ ਕੋਣ
	(B) to the angle of plane	(B) ਤਲ ਦੇ ਕੋਣ
\$	(C) to the angle of reflection	(C) ਪਰਾਵਰਤਨ ਦੇ ਕੋਣ
	(D) to the angle of refraction	(D) ਅਪਵਰਤਨ ਦੇ ਕੋਣ
Q9	Waste that decays naturally and in a Q9	ਉਹ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਜੋ ਕੁਸ਼ਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ
	way that is not harmful to the	ਵਿਘਟਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹ
	environment is called	ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਨਥ਼ਸਾਨਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ,
\$	(A) green waste	ਇਸਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
		(A) ਗ੍ਰੀਨ ਵੇਸਟ
	(B) recycled waste	(B) ਰੀਸਾਇਕਲਡ ਵੇਸਟ
	(C) blue waste	(C) ਬਲਿਊ ਵੇਸਟ
\$	(D) soil waste	(D) ਸੋਇਲ ਵੇਸਟ
Q10	Who found the literary club, Q10	ਸਾਹਿਤ ਕਲੱਬ ਅੰਜ ਮ ਨ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ
	Anjuman-i-Punjab?	ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ?
	(A) Dr Gottlieb Wilhelm Leitner	(A) ਡਾ. ਗੋਟਲਿਬ ਵਿਲਹਮ ਲਿਟਨਰ
	(B) Raja Harbans Singh	(в) ਰਾਜਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ
ţ	(C) Rai Mul Singh	(C) ਰਾਏ ਮੂਲ ਸਿੰਘ
	(D) Gurmukh Singh	(D) ਗ ਜ਼ ਮੱ ਸ਼ ਸਿੰਘ

Q11	Which Sikh Guru introduced Anand	Q11	ਕਿਸ ਸਿੱਖ ਗਸ਼ੂ ਨੇ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਸ਼ਸ਼ੂ ਕੀਤੇ- ਜੋ
	Karaj - which was a special kind of		ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਸੀ?
	marriage ceremony?		(A) ਸ਼੍ਰੀ ਗਸ਼ੂ ਅੰਗਦ ਜੀ
	(A) Guru Angad		(в) ਸ਼੍ਰੀ ਗਸ਼ੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ
	(B) Guru Amar Das		(C) ਸ਼੍ਰੀ ਗਸ਼ੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ
	(C) Guru Hargobind		(D) ਸ਼੍ਰੀ ਗਥੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ
	(D) Guru Har Krishan		
Q12	The most essential operation for	Q12	ਫਸਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸ਼ਾਰ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ
	making the soil loose and porous to		ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਢਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮਸ਼ਾਮਦਾਰ ਬਣਾਉਣ
	a desired depth as per requirement		ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮੂਲ ਕੰਮ ਹੈ।
	of the crop is		(A) ਡਲਾ ਮਿੱਧਣਾ (Clod crushing)
	(A) Clod crushing		(B) ਹੱਲ ਚਲਾਉਣਾ (Ploughing)
	(B) Ploughing		(C) ਤਵੀਆਂ ਫੇਰਨਾ (Harrowing)
ş	(C) Harrowing		(D) ਰੂੜ੍ਹੀ ਖਾਦ ਮਿਲਾਉਣਾ (Manure
	(D) Manure mixing		mixing)
Q13	is the birthplace of	Q13	ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਜਾਂ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ,
	Khalsa, a way of identifying or		ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਹੈ।
	differentiating the Sikhs.		(A) ਤਖ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ
\$	(A) Takht Sri Damdama Sahib		(B) ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
	(B) Fatehgarh Sahib		(C) ਦੱ ਖ਼ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ
	(C) Dukh Nivaran Sahib		
	(D) Takht Keshgarh Sahib		(D) ਤਖ਼ਤ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
Q14	Which festival of Punjab is	Q14	ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਤਿਉਹਾਰ ਖਾਸ ਲੱਕੜਾਂ ਦੀ
•	celebrated with a special bonfire?		ਅੱਗ ਬਾਲ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
	(A) Lohri		(A) ਲੋਹੜੀ
	(B) Teeyan		(B) ਤੀਆਂ
	(C) Chappar Mela		(C) ਛਪਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ
	(D) Guruparab		(D) ਗ ਜ਼ ਪਜ਼ਬ
•			

Q15	A Joint Military Exercise name	ed Q15	ਭਾਰਤ	ਅਤੇ	ਵਿ	ਦਿਕਾਰ ਇ	ਕਿ ਸਾਂਝਾ
	"Yudh Abhyas 2021" was he	ld	ਸੈਨਾ	ਅਭਿਆਸ	"ហ័្រ	ਅਭਿਆਸ	2021"
ŧ	between India and		ਆਯੋਜਿ	ਤ ਕੀਤਾ ਗਿ	ਆ ਸੀ।		
	(A) Russia		(A)	ਰੂਸ			
	(B) Israel		(B)	ਇਸਰਾਇਲ	5		
	(C) Australia		(C)	ਆਸਟਰੇਲੰ	ੀਆ		
š,	(D) USA		(D)	ਯੂ ਐਸ ਏ			
Q16	Punjab means a land of	Q16	ਪੰਜਾਬ ਵ	ਦਾ ਅਰਥ _		ਦੀ ਧਰਤੀ	ਹੈ।
	(A) 10 rivers		(A)	10 ਦਰਿਅ	ਾਵਾਂ		
	(B) 6 rivers		(B)	6 ਦਰਿਆਰ	ਵਾਂ		
4	(C) 5 rivers		(C)	5 ਦਰਿਆਰ	ਵਾਂ		
	(D) 8 rivers		(D)	8 ਦਰਿਆ	ਵੁਾਂ		
Q17	Which two crops are the maximu	m Q17	ਪੰਜਾਬ	ਵਿੱਚ ਕਿਹ	ੜੀਆਂ ਦੋ	ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੰ	ੀ ਸਭ ਤੋਂ
	cultivated crops in Punjab?		ਵੱਧ ਖੇਤ	ਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂ	ਦੀ ਹੈ?		
٤	(A) Wheat-Rice		(A)	ਕਣਕ-ਝੋਨ	51		
	(B) Bazra-Maize		(B)	ਬਾਜ਼ਰਾ-ਮੱ	वी		
	(C) Rice-Maize		(C)	ਝੋਨਾ -ਮੱਕੰ	ी		
	(D) Rice-Bazra		(D)	ਝੋਨਾ-ਬਾਜ਼	ਰਾ		
Q18 ⁶	Who along with Batukeshwar Du	itt Q18	ਸੈਂਟਰਲ	ਅਸੈਂਬਲੀ	ਵਿੱਚ ੲ	ਬਟ ਸ਼ੇਸ਼ਵਰ	ਦੱਤ ਦੇ
	threw bomb in central assembly?		ਨਾਲ ਕਿ	ਕਸਨੇ ਬੰਬ ਸ	ਜੱਇਆ?		
	(A) Rajguru		(A)	ਰਾਜਗਸ਼ੂ			
	(B) Bhagat Singh		(B)	ਭਗਤ ਸਿੰਪ	ч		
٤	(C) Sukhdev		(C)	ਸ <u>ੂ</u> ਬਦੇਵ			
	(D) Lala Rajpat Rai		(D)	ਲਾਲਾ ਰਾਜ	ਜਪਤ ਰਾਇ	ਤੁ	

Q19	The C	Chairpersons of the Panchayat	Q19	ਮੱਧਵਰ.	ਤੀ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ
	at inte	rmediate and district level are:		ਚੇਅਰਪ	ਰਸਨ l
	(A)	directly elected by people		(A)	ਸਿੱਧੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾਖ਼ਾਰਾ ਚਾੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
	(B)	elected by the panchayat		(B)	ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ
		members			ਹਨ
ν.	(C)	elected by the legislative		(C)	ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਸ਼ਾਰਾ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ
		assembly of the State			ਹਨ
	(D)	nominated by the Governor		(D)	ਰਾਜਪਾਲ ਦਾਖ਼ਾਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ
					ਹਨ
Q20	Α _	is a court's order	Q20		ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹਥਮ ਹੰਢਾ ਹੈ ਜੋ
,	comm	anding an inferior court or		ਹੇਠਲੀਆ	ਆਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਪਬਲਿਕ ਅਥੌਰਿਟੀ ਨੂੰ
	public	authority to perform an		ਸਹੀ ਤ	ਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਕਰਨ ਦਾ
	officia	al duty correctly.		ਆਦੇਸ਼	ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
	(A)	Writ of Mandamus		(A)	ਮੰਡਾਮਸ ਦੀ ਰਿਟ
	(B)	Writ of Quo-Warranto		(B)	ਕਿਓ-ਵਾਰੰਟੋ ਦੀ ਰਿਟ
•	(C)	Writ of Habeas Corpus		(C)	ਹੈਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ
	(D)	Writ of Prohibition		(D)	ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਰਿਟ
Q21	Which	n of the following fundamental	Q21	ਹੇਠਾਂ ਰਿ	ਦੇੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ
	rights	is NOT included in Article 19		ਭਾਰਤੀ	ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ
	of the	Constitution of India?		ਨਹੀਂ ਰ	ਹਨ?
s	(A)	Right to freedom of speech		(A)	ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਦੀ ਸੁਝੰਤਰਤਾ ਦਾ
		and expression			ਅਧਿਕਾਰ
	(B)	Right to form associations or		(D)	ਐਹੋਜਿਸੇਸ਼ਣ ਜਾਂ ਸ਼ੜੀਅਣਾਂ ਬੁਤਾਉਤ ਦਾ
		unions		(B)	ਐਸੋਸਿਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
	(C)	Right to practice any			भायव च
•		profession, occupation, trade		(C)	ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ, ਕਿੱਤੇ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ
		or business			ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
	(D)	Right to freedom of thought,		(D)	ਵਿਚਾਰ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ
		belief and religion			ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

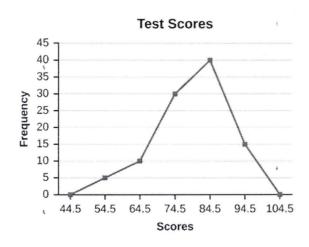
QZZ		b is boldered by which	Q22	पत्त'व	EL VIN. INV EV C. O. O. O. O. O. O.
	count			(A)	ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ
	(A)	Afghanistan		(B)	ਚੀਨ
ξ	(B)	China		(C)	ਪਾਕਿਸਤਾਨ
	(C)	Pakistan			
	(D)	Tajikistan		(D)	ਤਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ
Q23	Acco	rding to 2011 census, what is	Q23	ਸਾਲ :	2011 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਸ਼ਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਰ,
	the po	opulation growth percentage of			ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਧੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਕਿੰਨੀ
	Punja	b?		ਹੈ?	
	(A)	13.89%		(A)	13.89%
	(B)	15.14%		(B)	15.14%
	(C)	19.76%			
	(D)	23.87%		(C)	19.76%
*				(D)	23.87%
Q24	Whic	h of the following countries	Q24	ਇਨ੍ਹਾਂ ਿ	ਵੇੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਆਬਾਦੀ ਸਭ ਤੋਂ
	has th	ne most Sikh population?		ਜਿਆਦ	ਦਾ ਹੈ?
	(A)	Canada		(A)	ਕੈਨੇਡਾ
٤	(B)	Malaysia		(B)	ਮਲੇਸ਼ੀਆ
	(C)	Cyprus		(C)	ਸਾਇਪਰਸ
	(D)	Saudi Arabia		(D)	ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ
Q25	Who	among the following certifies	Q25	ਇਨ੍ਹਾਂ	ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਇਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ
\$	whet	her a bill is a money bill or not?		ਹੈ ਕਿ	ਕੋਈ ਬਿੱਲ ਧਨ ਬਿੱਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?
	(A)	The Speaker		(A)	ਸਪੀਕਰ
	(B)	The President of India		(B)	ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
		The Prime minister of India		(C)	ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
*	(C)			(D)	ਭਾਰਤ ਦਾ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
•	(D)	The Vice-president of India			
					AND THE RESIDENCE OF THE PROPERTY OF THE PROPE

Q26	Which Punjabi folk dance, similar to	Q26	ਅੰਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕਿਹੜਾ
í	the more eminent Bhangra, is		ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨਾਚ, ਬਹਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਭੰਗੜੇ ਦੇ
	performed by women?		ਸਮਾਨ ਹੈ?
	(A) Jhumar		(A) ਝੂਮਰ
	(B) Gidda		(B) विॉया
	(C) Jaago		(C) ਜਾਗੋ
4	(D) Luddi		(D) ਲੱ ਡੀ
Q27	Which among the following	Q27	ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਰਿਆਸਤ 1947 ਦੀ
	princely states is not a part of India		ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?
	after partition in 1947?		(A) ਪਟਿਆਲਾ
	(A) Patiala		(в) ਕਪੁਰਥਲਾ
•	(B) Kapurthala		(C) ਫਰੀਦਕੋਟ
	(C) Faridkot		
	(D) Bahawalpur		(D) ਬਹਾਵਲਪ ਰ
Q28	The Upper House i.e. Legislative	Q28	1 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਉੱਪਰੀ ਸਦਨ
Ę	Council of Punjab was abolished on		ਅਰਥਾਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ
·	1st January		ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
	(A) 1947		(A) 1947
	(B) 1952		(B) 1952
	(C) 1961		(C) 1961
ş	(D) 1970		(D) 1970
Q29	Where is the Annual three-day	Q29	ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ
	Shaheedi Jor Mela held in Punjab?		ਮੇਲਾ ਕਿੱਥੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
	(A) Gurudwara Hari Mandir		(A) ਗ ਜ਼ ਦਾ਼ੁਆਰਾ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ
	Sahib		(в) ਗੁਜ਼ਦੁਆਰਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
š	(B) Gurdwara Fatehgarh Sahib		
	(C) Gurudwara Baba Atal Sahib		
	(D) Gurudwara Sehra Sahib		(D) ਗੁਸ਼ਦੁਆਰਾ ਸਿਹਰਾ ਸਾਹਿਬ

Q30	Nona	rk Sun temple is situated in	Q30	ਕੋਣਾਰ	ਕ ਸੂਰਜ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ।
	(A)	Madhya Pradesh		(A)	ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
1	(A) (B)	Rajasthan		(B)	ਰਾਜਸਥਾਨ
	(C)	Arunachal Pradesh		(C)	ਅਰਞਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
	(D)	Odisha		(D)	ਓਡੀਸ਼ਾ
Q31	Pattac	chitra art form is native to	Q31	ਪਟਚਿੱ	ਤਰ ਕਲਾ ਦਾ ਮੂਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ
	which	of the following states?		ਕਿਹੜਾ	ਰਾਜ ਹੈ?
	(A)	Odisha		(A)	ਓਡੀਸ਼ਾ
	(B)	Assam		(B)	млгн
	(C)	Uttar Pradesh		(C)	ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
	(D)	Andhra Pradesh			
				(D)	ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
Q32			Q32		ਦੇ ਕਿਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰੇਤ ਦੇ ਟਿੱਬੇ ਪਾਏ
	of Pu	njab?		ਜਾਂਦੇ ਹ	ਾਨ?
	(A)	South East		(^)	V
	(A)	South East		(A)	ਦੱਖਣ ਪੂਰਬ
1	(A)	North West		(B)	ਦਖਣ ਪੂਰਬ ਉੱਤਰ ਪੱਛਮ
٤					
,	(B)	North West		(B)	ਉੱਤਰ ਪੱਛਮ
, Q33	(B) (C) (D)	North West North East	Q33	(B) (C) (D)	ਉੱਤਰ ਪੱਛਮ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ
Q33	(B) (C) (D) World	North West North East South West	Q33	(B) (C) (D) ਦਲੀਆ	ਉੱਤਰ ਪੱਛਮ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ
	(B) (C) (D) World instal	North West North East South West d's largest solar tree has been	Q33	(B) (C) (D) ਦਲੀਆ	ਉੱਤਰ ਪੱਛਮ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੋਲਰ ਟ੍ਰੀ (solar ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ
Q33	(B) (C) (D) World instal (A)	North West North East South West d's largest solar tree has been led in which state of India? Uttarakhand	Q33	(B) (C) (D) ਦ助ਆ tree)	ਉੱਤਰ ਪੱਛਮ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੋਲਰ ਟ੍ਰੀ (solar ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ
Q33	(B) (C) (D) World instal	North West North East South West d's largest solar tree has been led in which state of India?	Q33	(B) (C) (D) ਦ助ਆ tree) :	ਉੱਤਰ ਪੱਛਮ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੋਲਰ ਟ੍ਰੀ (solar ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ;
Q33	(B) (C) (D) World instal (A)	North West North East South West d's largest solar tree has been led in which state of India? Uttarakhand	Q33	(B) (C) (D) ਦ助ਆ tree) ਗਿਆ ਹ	ਉੱਤਰ ਪੱਛਮ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ ਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੋਲਰ ਟ੍ਰੀ (solar ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਉਤਰਾਖੰਡ

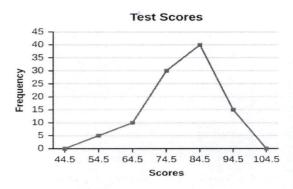
Q34	chamber/s?	ਮਨਥ਼ਾ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕਿਨ ਖਾਨ ਹੁਦ ਹਨ?
	(A) 3	(A) 3
	(B) 2	(B) 2 ⁻
§.	(C) 1	(C) 1
	(D) 4	(D) 4
Q35	The Chief Election Commissioner Q35 of India can be removed from office	ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੱ ਬ ਚੋਣ ਕਮੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਂਦੋਸ਼ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਪਦਵੀ ਤੋਂ
ţ	only through the impeachment by	ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
	(A) Parliament	(A) ਸੰਸਦ
	(A) Parliament (B) President	(B) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
\$	(C) Prime Minister	(C) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
	(D) Supreme Court	(D) ਸ ਘ ਰੀਮ ਕੋਰਟ
SEC	ΓΙΟΝ - 2: Quantitative Aptitude and	ਭਾਗ - 2: ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ
	Numerical Skills	ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਹੁਨਰ
026		
Q36,	A student multiplied a number by Q36	ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ 11/5 ਦੀ
Q36,	5/11 instead of 11/5. What is the	ਬਜਾਏ 5/11 ਨਾਲ ਗੁਝਾ ਕੀਤਾ। ਕੀਤੀ ਗਈ
Q36,		
	5/11 instead of 11/5. What is the approximate percentage error in the	ਬਜਾਏ 5/11 ਨਾਲ ਗੁਝਾ ਕੀਤਾ। ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਆਨਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਰੱਈ ਕਿੰਨੀ
Q36,	5/11 instead of 11/5. What is the approximate percentage error in the calculation made?	ਬਜਾਏ 5/11 ਨਾਲ ਗੁਝਾ ਕੀਤਾ। ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਆਨਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਰੱਈ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
	5/11 instead of 11/5. What is the approximate percentage error in the calculation made? (A) 51%	ਬਜਾਏ 5/11 ਨਾਲ ਗੁਸ਼ਾ ਕੀਤਾ। ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਨਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਰੱਈ ਕਿੰਨੀ ਹੈ? (A) 51%
	5/11 instead of 11/5. What is the approximate percentage error in the calculation made? (A) 51% (B) 42%	ਬਜਾਏ 5/11 ਨਾਲ ਗੁਸ਼ਾ ਕੀਤਾ। ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਨਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਰੱਸ਼ੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ? (A) 51% (B) 42%

Q37 The given figure represents data Q37 obtained from a grouped frequency distribution giving test scores of examinees. What is this figure most precisely known as?

- (A) Cumulative frequency curve
- (B) Line graph
- (C) Box Plot
- (D) Frequency Polygon
- Q38 When a plot is sold for ₹18,700, the Q38 owner loses 15%. At what price must that plot be sold in order to gain 20%?
  - (A) ₹ 20,400
  - (B) ₹ 16,400
  - (C) ₹ 26,400
  - (D) ₹ 28,400

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅੰਕ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸਮੂਹਕ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਵੰਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਟੀਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

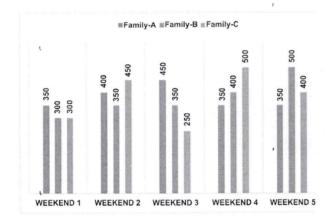
- (A) ਸੰਚਵੀਂ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਵਕਰ (Cumulative frequency curve)
- (B) ਰੇਖਾ ਖਾਕਾ (Line graph)
- (C) ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ (Box Plot)
- (D) ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਬਹ**ਭ**ਜ਼ (Frequency Polygon)

ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਨੂੰ ₹18,700 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ 15% ਹਾਨੀ ਹੁੰਈ ਹੈ। 20% ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਕਿਸ ਮੱਲ ਉੱਤੇ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ?

- (A) ₹ 20,400
- (B) ₹ 16,400
- (C) ₹ 26,400
- (D) ₹ 28,400

- Q39 Each side of a polygon is 2.9 cm in Q39 length and its perimeter is 17.4 cm.

  How many sides does the polygon have?
  - (A) 4
  - (B) 6
  - (C) 7
  - (D) 8
- Q40. The given bar graph shows the data Q40 of the expenses by three different families A, B and C over five different weekends.

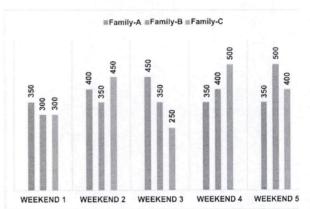

What is the difference between the expense of family C in the 4th weekend and family B in 1st weekend?

- (A) 450
- (B) 250
- (C) 200
- (D) 100

- ਬਹ**ਭ**ਜ਼ ਦੀ ਹਰੇਕ ਭਜ਼ਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 2.9 cm ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪਰਿਮਾਪ 17.4 cm ਹੈ। ਬਹ**ਭ**ਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਭਜ਼ਾਵਾਂ ਹਨ?
- (A) 4
- (B) 6
- (C) 7
- (D) 8

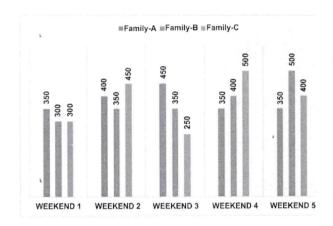
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਾਰ ਗ੍ਰਾਫ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ A, B ਅਤੇ C ਦਾਖ਼ਾਰਾ ਕੀਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

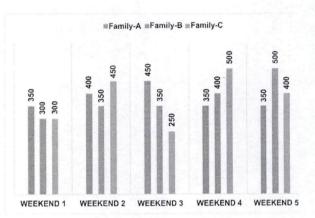

ਚੌਥੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ C ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ B ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?

- (A) 450
- (B) 250
- (C) 200
- (D) 100

- Q41 The given bar graph shows the data Q41 of the expenses by three different families A, B and C over five different weekends.
- ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਾਰ ਗ੍ਰਾਫ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ A, B ਅਤੇ C ਦਾਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

In which of the following weekends was the percentage of rise/fall in expensed amount from the previous weekends the maximum for family B?

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ B ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ/ਘਾਟੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨਾਲੋਂ ਅਧਿਕਤਮ ਸੀ?

(A) 3rd weekend

(A) ਤੀਜੇ ਹਫਤੇ ਦਾ ਅੰਤ

(B) 2nd weekend

(B) ਦੂਜੇ ਹਫਤੇ ਦਾ ਅੰਤ

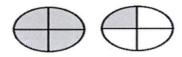
(C) 4th weekend

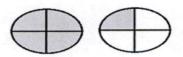
(C) ਚੌਥੇ ਹਫਤੇ ਦਾ ਅੰਤ

(D) 1st weekend

(D) ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਦਾ ਅੰਤ

Q42 What fraction is the shaded region? Q42 ਛਾਇਆਕ੍ਰਿਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਭਿੰਨ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

(A) $\frac{5}{4}$

(A) $\frac{5}{4}$

(B) $\frac{5}{8}$

(B) $\frac{5}{8}$

(C) $\frac{3}{5}$

(C) $\frac{3}{5}$

(D) $\frac{3}{8}$

(D) $\frac{3}{8}$

Q43 Ram works 20 hours in a week Q43 (Monday to Friday). Last week he worked $\frac{13}{2}$ hours on Monday, 3 hours on Tuesday, $\frac{15}{4}$ hours on Wednesday, and $\frac{5}{2}$ hours on Thursday. How many hours did he work on Friday?

ਰਾਮ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ (ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੱਬਰਵਾਰ) ਵਿੱਚ 20 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਉਸਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ $\frac{13}{2}$ ਘੰਟੇ, ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ 3 ਘੰਟੇ, ਬੱਥਵਾਰ ਨੂੰ $\frac{15}{4}$ ਘੰਟੇ ਅਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ $\frac{5}{2}$ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਸ਼ੱਬਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ?

(A) $\frac{15}{4}$

(A) $\frac{15}{4}$

(B) $\frac{143}{4}$

(B) $\frac{143}{4}$

(C) $\frac{17}{4}$

(C) $\frac{17}{4}$

(D) $\frac{-17}{4}$

(D) $\frac{-17}{4}$

- Q44 Shyam studies $3\frac{1}{2}$ hours daily, out Q44 of which he spends $1\frac{1}{5}$ hour on studying Mathematics. How much time does he spend on studying other subjects?
  - (A) $1\frac{7}{10}$ hours
  - (B) $2\frac{3}{10}$ hours
  - (C) $1\frac{1}{10}$ hours
  - (D) $2\frac{3}{5}$ hours
- Q45. The average score of Shivani in 5 Q45 subjects is 53. Later on, it was found that scores in one subject were read as 41 instead of 51. Find the correct average score of Shivani.
  - (A) 53
  - (B) 63
  - (C) 55
  - (D) 51
- Q46 The sum of the digits of a two-digit Q46 number is 8. The difference between the original number and the number obtained by reversing the digits is 18. The greater number is:
  - (A) 26
  - (B) 62
  - (C) 71
  - (D) 53

- ਸ਼ਾਮ ਰੋਜ਼ਾਨਾ $3\frac{1}{2}$ ਘੰਟੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਗਣਿਤ ਪੜ੍ਹਣ 'ਤੇ $1\frac{1}{5}$ ਘੰਟਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ?
- (A) $1\frac{7}{10}$ ਘੰਟੇ
- (B) $2\frac{3}{10}$ ਘੰਟੇ
- (C) $1\frac{1}{10}$ ਘੰਟੇ
- (D) $2\frac{3}{5}$ ਘੰਟੇ

5 ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਦੇ ਔਸਤ ਅੰਕ 53 ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ 51 ਨੂੰ 41 ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਦੇ ਸਹੀ ਔਸਤ ਅੰਕ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?

- (A) 53
- (B) 63
- (C) 55
- (D) 51

ਦੋ ਅੰਕੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜੋੜ 8 ਹੈ। ਮੂਲ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ 18 ਹੈ। ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ।

- (A) 26
- (B) 62
- (C) 71
- (D) 53

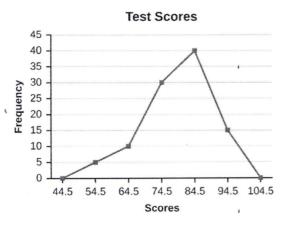
- Q47 By selling a table at ₹ 2600, a Q47 shopkeeper makes a profit of 30%.At what price should he sell the table so as to make a loss of 30%?
  - (A) ₹ 2000
  - (B) ₹ 1400
  - (C) ₹2100
  - (D) ₹ 1600
- Q48 How much time will it take for a Q48 sum of ₹ 1000 to give ₹ 250 as interest at 25% simple interest per annum?
  - (A) 2 years
  - (B) 3 years
  - (C) 1 year
  - (D) 6 months
- Q49 A and B can complete a work in 20 Q49 days, B and C can complete the work in 10 days, and C and A can do the same work in 12 days. Find the time taken to complete the work, if all three work together.
  - (A) 8 days
  - (B) 6 days
  - (C) 30/7 days
  - (D) 60/7 days

- ਇੱਕ ਮੇਜ ਨੂੰ ₹ 2600 ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਕੇ, ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਾਨਦਾਰ 30% ਦਾ ਲਾਭ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। 30% ਦੀ ਹਾਨੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਮੇਜ ਨੂੰ ਕਿਸ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ?
- (A) ₹ 2000
- (B) ₹ 1400
- (C) ₹ 2100
- (D) ₹ 1600
- ₹ 1000 ਦੀ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 25% ਸਧਾਰਣ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ ₹ 250 ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ?
- (A) 2 ਸਾਲ
- (B) 3 ਸਾਲ
- (C) 1 ਸਾਲ
- (D) 6 ਮਹੀਨੇ
- A ਅਤੇ B ਇੱਕ ਕੰਮ ਨੂੰ 20 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, B ਅਤੇ C ਉਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ 10 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ C ਅਤੇ A ਉਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ 12 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨੋਂ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ।
- (A) 8 ਦਿਨ
- (B) 6 ਦਿਨ
- (C) 30/7 ਦਿਨ
- (D) 60/7 ਦਿਨ

Abhay of 10 years, wherein the rate of interest for the first 2 years is 8%, that for the next 5 years is 12%, and that for beyond 7 years is 15%. If the amount that Abhay paid back to the bank was ₹1,87,850 in total, then the amount that he received as loan was:

- (A) ₹95,000
- (B) ₹85,000
- (C) ₹84,560
- (D) ₹93,000

Q51 The given figure represents data Q51 obtained from a grouped frequency distribution giving test scores of examinees. Estimate the median score of the distribution.

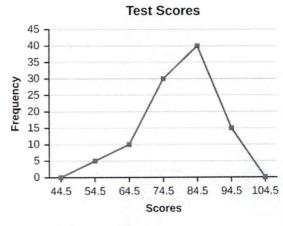

- (A) 74.5
- (B) 79.5
- (C) 80.75
- (D) 82.25

ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਨੇ ਅਭੈ ਨੂੰ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਲੋਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਰ 8%, ਅਗਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਲਈ 12% ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ 7 ਸਾਲਾਂ ਲਈ 15% ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਭੈ ਵੱਲੋਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਲ ਰਕਮ ₹1,87,850 ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਕਮ ______ ਸੀ।

- (A) ₹ 95.000
- (B) ₹85,000
- (C) ₹84,560
- (D) ₹ 93,000

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅੰਕ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸਮੂਹਕ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਵੰਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੰਡ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਾਨਤ ਮੁੱਧਿਕਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ।

- (A) 74.5
- (B) 79.5
- (C) 80.75
- (D) 82.25

- Q52 A is 100% more efficient than B. If Q52 B can complete a work in 12 days working alone, then find the number of days in which A and B can together finish the work.
  - (A) 3 days
  - (B) 6 days
  - (C) 4/7 days
  - (D) 4 days
- Q53 One year ago, a mother was six Q53 times as old as her daughter.

  Presently, the age of the mother is numerically equal to the square of the age of her daughter. Find the daughter's present age (in years).
  - (A) 5
  - (B) 4
  - (C) 25
  - (D) 16
- Q54 In a group of shepherds and their Q54 sheep, the total number of heads are 35 and that of legs are 120. The total number of sheep are:
  - (A) 25
  - (B) 10
  - (C) 20
  - (D) 30

- A, B ਤੋਂ 100% ਵਧੇਰੇ ਕਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਜੇ B ਇਕੱਲੇ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ 12 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ A ਅਤੇ B ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- (A) 3 ਦਿਨ
- (B) 6 ਦਿਨ
- (C) 4/7 ਦਿਨ
- (D) 4 ਦਿਨ
- ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਮਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਆਪਣੀ ਪੱਲਾਰੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨਾਲੋਂ ਛੇ ਗੁਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ, ਮਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਪੱਲਾਰੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਰਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਪੱਲਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਉਮਰ (ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ) ਪਤਾ ਕਰੋ।
- (A) 5
- (B) 4
- (C) 25
- (D) 16
- ਗਡਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਕੱਲ ਸੰਖਿਆ 35 ਹੈ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਦੀ ਕੱਲ ਸੰਖਿਆ 120 ਹੈ। ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਕੱਲ ਸੰਖਿਆ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
- (A) 25
- (B) 10
- (C) 20
- (D) 30

- If $\overline{15}$ of A's amount is equal to $\overline{5}$ of B's amount, then how much amount does B have?
  - (A) ₹ 824
  - (B) ₹ 462
  - (C) ₹ 924
  - (D) ₹ 624

SECTION - 3: Mental Ability and Logical Reasoning

- Q55 A and B together have ₹ 2,310. Q55 A ਅਤੇ B ਇਕੱਠਿਆਂ ਕੋਲ ₹2,310 ਹਨ। ਜੇ A ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ $\overline{15}$, $\overline{B}$ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ $\overline{5}$ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਤਾਂ B ਕੋਲ ਕਿੰਨੀ ਰਾਸ਼ੀ ਹੈ?
  - (A) ₹ 824
  - (B) ₹ 462
  - (C) ₹ 924
  - (D) ₹ 624

ਭਾਗ - 3 : ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕ ਯੋਗਤਾ

Q56 In this question, three statements Q56 have been given followed by two conclusions numbered I and II. Assuming that all information in the statement is true, analyse the two conclusions together and determine whether any of them logically and from the definitely follow(s) information given in the statement.

Statement I: All fruits are good.

Statement II: All good is bad.

III A11 bad Statement are vegetables.

Conclusion:

- All bad are fruits. I)
- Some vegetables are good II)
- Only I follows (A)
- (B) Only II follows
- Both I and II follows (C)
- Neither I nor II follows (D)

ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਕਥਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਿੱਟੇ ਸੰਖਿਆ। ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ॥ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਜੋਂ ਕਿਹਤਾ ਸਿੱਟਾ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਤਰਕ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਥਨ। : ਸਾਰੇ ਫਲ, ਚੰਗੇ ਹਨ।

ਕਥਨ॥ : ਸਾਰਾ ਚੰਗਾ, ਬਸ਼ਾ ਹੈ

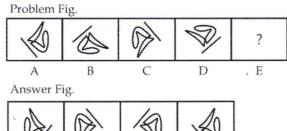
ਕਥਨ ॥। : ਸਾਰੇ ਬਜ਼ੇ, ਸਬਜੀਆਂ ਹਨ।

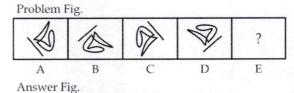
ਸਿੱਟਾ:

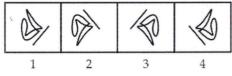
- ਸਾਰੇ ਬਸ਼ੇ, ਫਲ ਹਨ। 1)
- ਕੁਝ ਸਬਜੀਆਂ, ਚੰਗੀਆਂ ਹਨ। II)
- ਕੇਵਲ ਸਿੱਟਾ। ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (A)
- ਕੇਵਲ ਸਿੱਟਾ ॥ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (B)
- ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਟੇ। ਅਤੇ॥ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ (C)
- ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਟਾ । ਨਾਹੀਂ ॥ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ (D) तौ

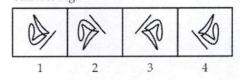
Q57 Select the answer figure that can Q57 replace the question mark (?) in the series given in the problem figure.

ਉਹ ਉੱਤਰ ਚਿੱਤਰ ਚਾਲੋਂ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਲੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਸਕੇ।

(A) 1

(A) 1

(B) 2

(B) 2

(C) 3

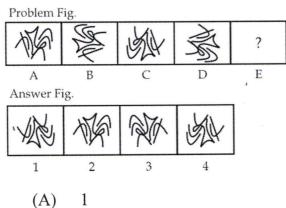
(C) 3

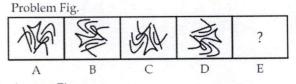
(D) 4

(D) 4

Q58 Select the answer figure that can Q58 replace the question mark (?) in the series given in the problem figure.

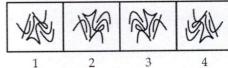
ਉਹ ਉੱਤਰ ਚਿੱਤਰ ਚਾਂ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਲੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਸਕੇ।

Answer Fig.

(B) 2

(A) 1

(C) 3

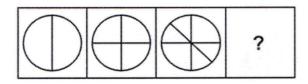
(B) 2

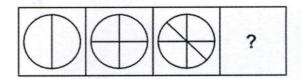
(D) 4

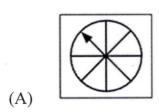
- (C) 3
- (D) L

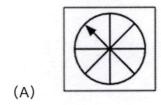
Q59 Select the option that can replace the Q59 question mark (?) and complete the given figure series.

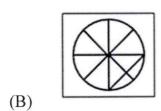
ਉਹ ਵਿਕਲਪ ਚਾਲੇ ਜੋ ਸਵਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀ ਚਿੱਤਰ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

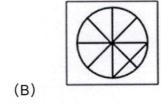

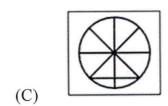

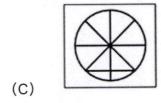

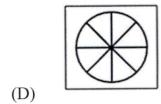

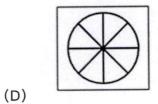

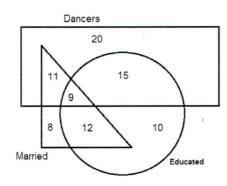

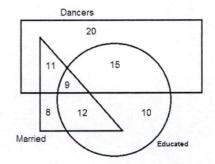
Study the given diagram carefully Q60 ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਡਾਇਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਧਿਆਨਪੁਰਵਕ Q60 the question that and answer follows.

What is the number of educated married dancers?

- (A)
- (B) 11
- (C) 12
- (D) 20
- Arrange the following words in a Q61 Q61 and 'then meaningful sequence appropriate choose the most sequence.
  - Preparation for match 1.
  - 2. Receive the trophy
  - 3. Toss
  - Win 4.
  - 5. Compete
  - (A) 1, 3, 5, 4, 2
  - 3, 1, 4, 5, 2 (B)
  - 3, 1, 5, 4, 2 (C)
  - 1, 5, 2, 4, 3 (D)

ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

ਵਿਆਹੇ ਡਾਂਸਰਾਂ (educated married dancers) ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

- (A) 9
- (B) 11
- (C) 12
- (D) 20

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫੇਰ ਸਭ ਤੋਂ ਢੱਸ਼ਵੀਂ ਤਰਤੀਬ ਚਸ਼ੋ।

- ਮੈਚ ਲਈ ਤਿਆਰੀ 1.
- ਟਰੋਫ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ 2.
- ਟਾਸ 3.
- ਜਿੱਤਣਾ 4.
- ਮੁਥਾਬਲਾ ਕਰਨਾ 5.
- 1, 3, 5, 4, 2 (A)
- 3, 1, 4, 5, 2 (B)
- (C) 3, 1, 5, 4, 2
- 1, 5, 2, 4, 3 (D)

Q62 _s	Which letter will replace the Q62 question mark (?) in the given	ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਅੱਖਰ ਆਵੇਗਾ?
E	series?	E H K F I L P S V C ? I
		(A) D
t	(A) D	(B) E
	(B) E	
	(C) F	(C) F
	(D) G	(D) G
Q63,	Which letter will replace the Q63 question mark (?) in the given	ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਅੱਖਰ ਆਵੇਗਾ?
	series? C, I, D, P, E, ?	C, I, D, P, E, ?
	(A) U	(A) U
•	(B) V	(B) V
	(C) X	(C) X
	(D) Y	(D) Y
Q64	Select the number that can replace Q64	ਉਸ ਸੰਖਿਆ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਲੜੀ
	the question mark (?) in the	ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।
	following series.	1, 4, 9, 16, 25, ?
	1, 4, 9, 16, 25, ?	(A) 36
,	(A) 36	(B) 35
	(B) 35	(C) 30
	(C) 30	(D) 26
	(D) 26	(5) 20

- Q65 A and B start from same point. A Q65 walks 30 m South then turns west and walks 40 m, then turns to his left and walks 50 m. At the same time, B walks 80 m South. Where is B now with respect to the position of A?
  - (A) B is 40 m to the West of A.
  - (B) B is 50 m to the East of A.
  - (C) B is 30 m to the West of A.
  - (D) B is 40 m to the East of A.

- A ਅਤੇ B ਇੱਕੋ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਸ਼ੂ ਕਰਦੇ ਹਨ।
  A ਦੱਖਣ ਵੱਲ 30 m ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਪੱਛਮ ਵੱਲ
  ਮਾ ਕੇ 40 m ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ
  ਮਾ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 50 m ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, B
  ਦੱਖਣ ਵੱਲ 80 m ਚੱਲਦਾ ਹੈ। A ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ
  ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ B ਹਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?
- (A) B, A ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ 40 m ਹੈ।
- (B) B, A ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ 50 m ਹੈ।
- (C) B, A ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ 30 m ਹੈ।
- (D) B, A ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ 40 m ਹੈ।
- Q66. Three different positions of the Q66 same dice are shown below. Which of the following statements is necessarily true?

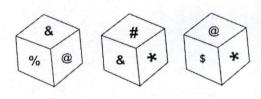

- (A) # and @ are on adjacent faces.
- (B) % and * are on opposite faces.
- (C) % and & are on opposite faces.
- (D) & and \$ are on adjacent faces.

ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਹੀ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ?

- (A) # ਅਤੇ @ ਲਾਗਵੇਂ ਫ਼ਲਕ ਹਨ।
- (B) % ਅਤੇ ∗ ਵਿਰੋਧੀ ਫ਼ਲਕ ਹਨ।
- (C) % ਅਤੇ & ਵਿਰੋਧੀ ਫ਼ਲਕ ਹਨ।
- (D) & ਅਤੇ \$ ਲਾਗਵੇਂ ਫ਼ਲਕ ਹਨ।

Q67 _,	In this question, a statement has
	been given followed by two
	conclusions numbered I and II.
	Assuming that all information in the
	statements are true, analyse the two
÷.	conclusions together and determine
	whether any of them logically and
	definitely follow(s) from the
	information given in the statements.
	Statement: All sharks are fish. No

Statement: All sharks are fish. No fish is a whale.

Conclusion:

I: No whale is a shark.

II: All sharks are whales.

- (A) Only I follows
- (B) Only II follows
- (C) Both I and II follows
- (D) Neither I nor II follows

ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ,ਇੱਕ ਕਥਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਿੱਟੇ ਸੰਖਿਆ। ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ॥ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੇ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਟਾ ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਤਰਕ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਥਨ: ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਰਕਾਂ, ਮੱਛੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਮੱਛੀ, ਵੇਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ :

Q67

। : ਕੋਈ ਵੀ ਵੇਲ੍ਹ, ਸ਼ਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

॥ : ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਰਕਾਂ, ਵੇਲ੍ਹਾਂ ਹਨ।

- (A) ਕੇਵਲ ਸਿੱਟਾ। ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (в) ਕੇਵਲ ਸਿੱਟਾ ॥ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (C) ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਟੇ। ਅਤੇ॥ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ
- (D) ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਟਾ । ਨਾਹੀਂ ॥ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

Q68 Find the missing term in the Q68 following letter series:

LKJ, , DCB, ZYX

- (A) HGF
- (B) IHG
- (C) GHI
- (D) GFE

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅੱਖਰ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲ**ਘ**ਤ ਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ:

LKJ, _____, DCB, ZYX

- (A) HGF
- (B) IHG
- (C) GHI
- (D) GFE

Q69	Select the number that will come Q69 next in the following series.	ਉਸ ਸੰਖਿਆ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਂ () 'ਤੇ ਆਵੇਗੀ।
·	34, 18, 10, 6, 4,	34, 18, 10, 6, 4,
	(A) 0	(A) O
*	(B) 1	(B) 1
	(C) 2	(C) 2
٤	(D) 3	(D) 3
Q70	Select the number that can replace Q70 the question mark (?) in the following series.	ਉਹ ਸੰਖਿਆ ਚ ਛੋ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਸਕੇ।
	6, 10, 19, 35, 60, ?	6, 10, 19, 35, 60, ?
	(A) 85	(A) 85
•	(B) 92	(B) 92

(C) 96

97

(D)

(C)

(D)

96

97

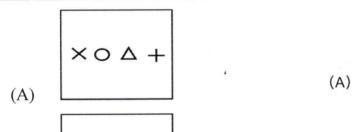
- Q71 If the digits in the number Q71 '649573281' are arranged ascending order, then how many digits remain in the same place?
  - (A) One
  - (B) Two
  - (C) Three
  - (D) Four
- Q72 figure completes the series of the question figure?

ਜੇਕਰ ਸੰਖਿਆ '649573281' ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਅੰਕ ਆਪਣੇ ਉਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ?

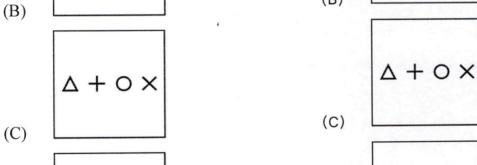
 $\times \circ \Delta +$

- ਇੱਕ (A)
- ਦੇ (B)
- ਤਿੰਨ (C)
- (D) ਚਾਰ
- ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਉੱਤਰ ਆਕ੍ਰਿਤੀ, Which of the following answer Q72 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ?

$$+\Delta \times O + \Delta \times O$$

Q73 Find the missing term in the Q73 following letter series:

- (A) Cbbc
- (B) Bccb
- (C) Bbcc
- (D) Ccbb
- Q74 Sashi and Sakshi are a couple. Q74
  Sakshi's sister Sunita is married to
  Akash and is the daughter-in-law of
  Hema, the mother of Sashi. How is
  Hema related to Sakshi?
  - (A) Sister
  - (B) Mother-in-law
  - (C) Daughter-in-law
  - (D) Daughter
- Q75 Study the following arrangement Q75 carefully and answer the question given below:

'P × Q' means 'P is the sister of Q'
'P - Q' means 'P is the mother of Q'
'P + Q' means 'P is the brother of Q'

'P ÷ Q' means 'P is the son of Q' Which of the following means 'S is the husband of J'?

- (A) $J \times D A + S$
- (B) $J D \div A \times S$
- (C) $J D + A \div S$
- (D) $J \div D \times A + S$

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅੱਖਰ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲ**ਘ**ਤ ਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ:

- (A) Cbbc
- (B) Bccb
- (C) Bbcc
- (D) Ccbb

ਸਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਕਸ਼ੀ ਇੱਕ ਵਿਆਹਲਾ ਜੋੜਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਕਸ਼ੀ ਦੀ ਭੈਣ ਸਲੀਤਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ, ਹੇਮਾ ਦੀ ਨੂੰਹ ਹੈ। ਹੇਮਾ ਦਾ ਸਾਕਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸਤਾ ਹੈ?

- (A) ਭੈਣ
- (B) ਸੱਸ
- (C) ਨੂੰਹ
- (D) यी

ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਤਰਤੀਬ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ: 'P × Q' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'P, Q ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ' 'P - Q' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'P, Q ਦੀ ਮਾਤਾ ਹੈ' 'P + Q' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'P, Q ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ' 'P ÷ Q' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'P, Q ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ' ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'S, J ਦਾ ਪਤੀ ਹੈ'?

- $(A) \quad J \times D A + S$
- (B) J D ÷ A × S
- (C) $J D + A \div S$
- (D) $J \div D \times A + S$

SECTION-4 : Language Skills (Punjabi/ English) / ਭਾਗ-4 : ਭਾਸ਼ਾਈ ਦੇ ਹੁਨਰ (ਪੰਜਾਬੀ/ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ)

Q76	ਨਿੱਜੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨਛਾਦ ਕੀ ਹੈ?			
ŧ	(A) Personnel			
	(B) Personal			
	(C) Personel			
	(D) Persona			
Q77	Given here are six parts of a sentence. S1 and S6 are the first and the last part, respectively. The rest of the parts, namely a, b, c and d are jumbled. Select the option that gives their correct order.			
•	S1: Shakespeare is known as			
	a. to a black lady			
	b. and his friend;			
ŧ	c. the bard of avon;			
	d. his sonnets are addressed			
	S6: whose source is still unknown to many.			
\$	(A) dcab			
	(B) abcd			
	(C) dbca			
ş	(D) bcad			

Read the following sentence and identify the part that has an error. . Q78 A lot of people / in my country /prefers / tea to coffee. A lot of people (A) in my country (B) (C) prefers tea to coffee (D) Select the most appropriate SYNONYM of the given word. Q79 **SIGNIFICANT** energetic (A) important (B) (C) lustful static (D) Choose the correct option which can substitute the highlighted words. Q80 Aamir Khan's movie, 'Lagaan', was a true representation of a system of one country ruling other countries. The film showcased how the English increased their influence over the Indians over a period of time. Internationalism (A) Communism (B) Imperialism (C) Communalism (D)

Read the following passage carefully and answer the given questions from Q 81 to Q 85

For four days, I walked through the narrow lanes of the old city, enjoying the romance of being in a city where history still lives - in its cobblestone streets and its people riding asses, carrying vine leaves and palm as they once did during the time of Christ. This is Jerusalem, home to the sacred sites of Christianity, Islam and Judaism. This is the place that houses the church of the Holy Sepulcher, the place where Jesus was finally laid to rest. This is also the site of Christ's crucifixion, burial and resurrection.

Built by the Roman Emperor Constantine at the site of an earlier temple to Aphrodite, it is the most venerated Christian shrine in the world. And justifiably so. Here, within the church, are the last five stations of the cross, the 10th station where Jesus was stripped of his clothes, the 11th where he was nailed to the cross, the 12th where he died on the cross, the 13th where the body was removed from the cross, and the 14th, his tomb.

For all this weighty tradition, the approach and entrance to the church is non-devout Christian pilgrims walking, along the Via-Dolorosa -The Way of Sorrow – the first nine stations looking clueless. Then a courtyard appears, hemmed in by other buildings and a way doorway to one side. This leads to a vast area of huge stone architectures.

PAPER-4 SERIES-DB [33]

Immediately inside the entrance is your first stop. It's the stone anointing: this is the place, according to Greek tradition, where Christ was removed from the cross. The Roman Catholics, however, believe it to be the spot where Jesus' body was prepared for burial by Joseph.

What happened next? Jesus was buried. He was taken to a place outside the city of Jerusalem where other graves existed and there, he was buried in a cave. However, all that is long gone, destroyed by continued attacks and rebuilding; what remain is the massive - and impressive - Rotunda (a round building with a dome) that Emperor Constantine built. Under this, and right in the centre of the Rotunda, is the structure that contains the Holy Sepulcher.

At the start of the first century, the place was a disused quarry outside the city walls. According to the gospels, Jesus' crucifixion occurred at a place outside the city walls with graves nearby...'. Archaeologists have discovered tombs from that era, so the site is compatible with the biblical period. The structure at the site is a marble tomb built over the original burial chamber. It has two rooms, and you enter four at a time into the first of these, the Chapel of the Angel. Here the angel is supposed to have sat on a stone to recount Christ's resurrection. A low door made of white marble, partly worn away by pilgrims' hands, leads to a smaller chamber inside. This is the 'room of the tomb', the place where Jesus was buried. We entered in single file. On my right was a large marble slab that covered the original rock bench on which the body of Jesus was laid.

PAPER-4 SERIES-DB [34]

281	Find the word in the passage which means redirin.			
	(A)	Crucifixion		
ć	(B)	Hemmed		
	(C)	Massive		
	(D)	Resurrection .		
ı,				
Q82	2 Who built the Holy Sepulcher?			
	(A)	Julius Caesar		
	(B)	Constantine		
	(C)	Aphrodite		
	(D)	Jesus Christ		
		•		
Q83	Which structure has sustained even after continual attack			
	(A)	Chapel of Angel		
	(B)	Room of Tomb		
ŧ	(C)	Rotunda		
	(D)	Dolorosa		
		•		

Q84	According to Roman Catholics who buried Jesus Christ?			
	(A)	Peter		
\$	(B)	Mathew		
	(C)	Thomas		
	(D)	Joseph		
Ł				
Q85	Why o	did the pilgrims enter in a 'single file' in the 'Room of Tomb'?		
	(A)	There was a large marble slab		
	(B)	It was the original burial chamber		
	(C)	The room was very small		
	(D)	To pray personally		
,				
Q86	'Menti	on' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨਛਾਦ ਕੀ ਹੈੈ?		
ş	(A)	ਉਲੇਖ		
	(B)	ਚਰਚਾ		
	(C)	ਹਵਾਲਾਯੋਗ		
	(D)	ਵਰਨਿਤ		

Q87	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ੱਧ਼ ਸ਼ਬਦ ਚਲੋ।				
	(A)	ਪੱਡਤ			
\$	(B)	ਪੰਡੇਟ			
	(C)	ਪੰਡਿਤ			
	(D)	ਪੰਡਿਤ			
5					
Q88	ਕਿਸੇ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਾਰਣ ਅੱਕ-ਥੱਕ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਗਾਵਰਾ ਚੁੱਲੋ।				
	(A)	ਸੱਬਣੇ ਪਾ ਛੱਡਣਾ			
•	(B)	ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਥ ਮਾਣਨਾ			
	(C)	ਫੂਲੇ ਨਾ ਸਮਾਉਣਾ			
	(D)	ਸਾਹ ਸੱਥਣੇ			
•					
Q89	ਖੰਬਾਂ ਦੀ ਬਣਦੀ ਹੈ', ਮੁਗਾਵਰੇ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ੰਮਲ ਕਰੋ।				
	(A)	ਦਵਾਈ '			
•	(B)	ਕਢਾਈ			
	(C)	ਡਾਰ			

(D)

ਬਿਮਾਰੀ

Q90 'ਜੋ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੋਵੇ' ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਚ**ਸ਼ੋ**।

- (A) ਆਸਤਿਕ
- (B) ਨਾਸਤਿਕ
- (C) ਵਿਦਵਾਨ
- (D) ਗ**ਸ਼ੁ**

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰ 91 ਤੋਂ ਪ੍ਰ 95 ਤੱਕ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਵਾਹੀ-ਜੋਤੀ ਹੈ। ਨਹਿਰਾਂ ਆਉਣ ਨਾਲ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਬੜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਪਿਓ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਸਾਰੇ ਪੱਲਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਦੇ ਰਿਵਾਜ਼ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਉੱਥੇ ਹੀ ਅਪੜਾ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਖਿੰਡਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਟੋਟਿਆ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਾਰੀ ਦਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ।

ਏਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤੇ ਪਿਆਰੀ ਫਸਲ ਕਣਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਵੇਦਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਜਰਾ, ਮੱਕਈ, ਛੋਲੇ, ਮਾਂਹ, ਮੂੰਗੀ ਆਦਿ ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਪਛਾਣੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਹਨ। ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕਪਾਹ, ਚੌਲ, ਕਮਾਦ ਤੇ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਵਟਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਮੋਹ ਵਧੇਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਵਿਚ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਜਿੱਥੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਕੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਮਿਜ਼ਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ। ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਤਰਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਇਸੇ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ:

Q91	ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੀ ਫ਼ਸਲ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੇਦਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਹੜੀ ਹੈ?				
į	(A)	ਮੂੰਗੀ			
	(B)	ਰੇਸ਼ਮ			
	(C)	ਕਣਕ			
	(D)	ਕਪਾਹ			
Q92 ^t	ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮੱਥ ਕਿੱਤਾ ਕੀ ਹੈ?				
	(A)	ਕਣਕ ਦੀ ਖੇਤੀ			
	(B)	ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ			
•	(C)	ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ			
	(D)	ਕਪਾਹ ਦੀ ਖੇਤੀ			
Q93 °	ਇਸ ਪੈਰੇ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਕੀ ਹੈ?				
	(A)	ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਜੀਵਨ			
ţ	(B)	ਵੰਡ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼			
	(C)	ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀ			
	(D)	ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ			
•					

$Q94^\circ$ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਹਿਰਾਂ ਆਉਣ ਦੇ ਕੀ ਲਾਭ ਹਨ?

- (A) ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਔਖਾ
- (в) ਬੇਯਕੀਨਾ ਉਤਪਾਦਨ
- (C) ਕੰਮਕਾਰ ਵਿਚ ਰਸ਼ਾਵਟ
- (D) ਨਗਦੀ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ

Q95 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਕੀ ਹੈ?

- (A) ਮਟਕ ਨਾਲ ਜੀਊਣਾ
- (B) ਡਰ ਕੇ ਜੀਊਣਾ
- (C) ਦੋ ਦਿਨ ਜੀਊਣਾ
- (D) ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਮੋਹ

SECTION-5 :Digital Literacy and Awareness

ਭਾਗ - 5 : ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ

Q96 Which of the following is correct Q96 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਟੈਕਸਟ ਮੋਡ ਇਨਟਰੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ regarding text mode interaction with ਸਹੀ ਹੈ? computer? ਕੰਬਰਸਮ 1. Cumbersome I. ਟਾਇਮ ਕਨਜ਼ਿਉਮਿੰਗ 11. Time consuming II. ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ III. Limited in scope of operation III. ਸੀਮਿਤ (A) I and II । ਅਤੇ ॥ (A) II and III (B) ॥ ਅਤੇ ॥। (B) I and III (C) (C) । ਅਤੇ ॥ ।, ॥ ਅਤੇ ॥। (D) I, II and III (D)

ਵੈੱਬ ਪੇਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

____ ਸਕ੍ਰਿਪਟਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡਾਇਨਾਮਿਕ

(A) Web

(A) ਵੈੱਬ (Web)

(B) Dos

(B) ਡੋਸ (Dos)

(C) Cobol

(C) ਕੋਬੋਲ (Coboi)

(D) VB

(D) ਵੀ.ਬੀ. (VB)

Q98		of the following is NOT an Q98 device?	ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇੱਕ ਆਉਟਪੱਛ ਡਿਵਾਇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ?		
4	(A)	Keyboard	(A)	ਕੀਬੋਰਡ	
	(B)	Projector	(B)	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਰ	
	(C)	Monitor	(C)	ਮੋਨੀਟਰ	
	(D)	Plotter	(D)	ਪਲੋਟਰ	
Q99	slide.	have accidentally deleted a Q99 With which shortcut key of ower Point 2019 you can get it	ਦਿੱਤੀ ਕਿਹੜੀ	ਏਤਫ਼ਾਕੀਆਂ ਹੀ ਇੱਕ ਸਲਾਈਡ ਮਿਟਾ ਹੈ। MS PowerPoint 2019 ਦੀ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ-ਕੀ ਨਾਲ ਤੁਸ਼ੀਂ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?	
·	(A)	Ctrl + Z	(A)	Ctrl + Z	
	(B)	Ctrl + B	(B)	Ctrl + B	
	(C)	Alt + Z	(C)	Alt + Z Alt + B	
•	(D)	Alt + B	(-)		
Q100		S Excel 2019, which of the Q100 ving keystroke is used to select	MS Excel 2019 ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕੀ-ਸਟਰੋਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕੋ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ		
	the cell above in the same column?			ਉਪਰਲੇ ਸੈੱਲ ਨੂੰ ਸਲੈਕਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?	
,	(A)	Enter	(A)	Enter	
	(B)	Tab	(B)	Tab	
	(C)	Shift + Enter	(C)	Shift + Enter	
•	(D)	Shift + Tab	(D)	Shift + Tab	

PAPER-4 SERIES-DB [43]

[44]

[45]

PAPER-4 SERIES-DB [46]

PAPER-4 SERIES-DB [47]

Read the following instructions carefully:

- Out of the four answer options given for each question, Candidate has to be darkened only one option as answer on the OMR Answer Sheet. The answer once marked can not be changed.
- 2. The candidate should ensure that the OMR Answer Sheet is not folded. The candidate should not make any stray marks on the OMR Answer Sheet. The candidate must not write the Roll No. at any other place except the specified space in the OMR Answer Sheet.
- **3.** The candidate needs to write correct and same Test Booklet No. & Test Booklet Series in attendance sheet as these are printed on Test Booklet.
- **4.** Candidate needs to show his / her Admit Card whenever it is demanded by the Invigilator.
- 5. Candidate is not allowed to leave the seat/ test center without taking special permission from Invigilator or Center Superintendent.
- **6.** The candidate is not allowed to leave the Test Hall without signing on attendance sheet & handing over OMR Answer Sheet to the Invigilator.
- 7. Use of Pencil/Electronic/Manual Calculator is prohibited.
- **8.** The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Recruitment Board with regard to their conduct in the Examination Hall. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Recruitment Board.
- 9. Candidate must return OMR Answer Sheet & Treasury Copy to invigilator once after the Examination is completed. Candidate can only leave the Examination Centre once after receiving the Candidate OMR copy from Invigilator.
- 10. The Candidates are required to submit the Test Booklet to the Invigilator after the exam.
- **11.** Question Paper will be available on Recruitment Portal for future references within 24 hours after last shift of examination is completed.

ਹੇਠ ਦਰਜ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ:

- ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਓਐਮਆਰ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਤੇ ਕਾਲੇ ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਵਜੋਂ ਕਾਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।
- 2. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਮੁੜੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਇਧਰ-ਉੱਧਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਓ.ਐਮ.ਆਰ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਗ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
- ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਹੀ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਸੀਰੀਜ਼ ਲਿਖਣੇ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਤੇ ਛਪੇ ਹੋਏ ਹਨ।
- 4. ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਜਾਣ ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਾਖਲਾ ਕਾਰਡ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਨਿਗਰਾਨ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਲਏ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ /ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ / ਸਕਦੀ।
- 6. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੀਟ ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਡਿਊਟੀ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਸੈਂਪੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- 7. ਪੈਨਸਿਲ / ਇਲੈਕਟ੍ਰੈਨਿਕ / ਮੈਨੁਅਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।
- 8. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਭਰਤੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ। ਅਣੁਚਿਤ ਢੰਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- 9. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਓਐਮਆਰ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ, ਖਜ਼ਾਨਾ ਦਫਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ / ਕਰੇਗੀ। ਨਿਗਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਓ.ਐਮ.ਆਰ ਕਾਪੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਟੈੈ□ਟ ਬੁੱਕਲੈਟ ਨਿਗਰਾਨ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- 11. ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ਿਫ਼ਟ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਭਰਤੀ ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਹਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ।

Note: English Language will prevail if there is any discrepancy in instructions for Punjabi Language. ਨੋਟ: ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਾਲੀ ਹਦਾਇਤ ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਹੋਵੇਗੀ।